

Hoogbegaafd geloven - kerk en hoogbegaafd-zijn

Feitjes

Hoogintelligent = IQ van 130 punten of hoger;

Hoogbegaafd =

- IQ hoger dan 130 +
- Grote motivatie (= graag iets willen doen, onderzoeken of bestuderen) +
- Creatief denken (origineel, apart en anders)
Het creatieve denken kan zo lastig zijn voor de omgeving (school, werk, familie, vrienden, kerk) dat het wordt verstoort.

Bij hoogbegaafdheid zijn er meer verbindingen tussen de verschillende hersencellen. Daardoor denkt men anders. Hoogbegaafdheid is erfelijk. (Veelal geeft de vrouw het door aan haar kinderen.) Hoogbegaafdheid komt evenveel voor bij mannen als vrouwen. Hoogbegaafden zijn religieus gevoeliger.

Geen problemen

2 tot 3% van de mensen is hoogbegaafd.

Een hoogbegaafde (zowel man als vrouw!) hoeft geen last te hebben van zijn hoogbegaafdheid als hijzelf en zijn omgeving (school, werk, familie, vrienden, kerk) begrijpen wat hij nodig heeft en zijn anders-zijn respecteren. Bij 50% van de hb-ers gaat hoogbegaafd-zijn vanzelf.

Helaas, wel problemen

50% van de hoogbegaafden heeft wel problemen, omdat:

- hij heel andere onderwerpen interessant vindt dan de mensen om hem heen
- de mensen hem vaak niet lijken te snappen
- de mensen om hem heen andere dingen belangrijker vinden
- hij (op school en catechisatie) steeds werk moet doen dat hij al kent
- hij een grotere behoefte heeft aan momenten waarop hij alleen wil zijn
- hij graag dooronderhandelt en alle kanten van een zaak wil onderzoeken, zodat hij het toch voor elkaar krijgt.
- niemand weet dat hij zich daardoor vaak boos, verdrietig en alleen voelt.

Gevolg van weinig hb-ers in je omgeving (school, werk, kerk) en/ of erkenning van je omgeving is dat hb-ers:

- makkelijk denken dat zij zelf raar zijn
- makkelijk denken dat zij alles fout doen (faalangst / perfectionisme), in plaats van weten dat ze de dingen 'alleen maar' anders doen.
- vaak een slecht zelfbeeld hebben

Een hoogbegaafde kan ook **problemen** ondervinden **in de kerk**.

Hoogbegaafden

- worden van catechisatie gestuurd (of blijven zelf - onder druk - weg) omdat ze vervelende vragen stellen, die anderen aan het twijfelen (zouden kunnen) brengen. De dominee of ouderling zou echter ook antwoord kunnen geven en, samen, kijken waar de vraag vandaan komt.
- worden door de dominee met de nek aangekeken, omdat ze de dominee gevraagd hebben waarom hij in deze preek dit zei, maar een vorige keer dat. Dit wordt opgevat als persoonlijke kritiek, terwijl hij/zij op zoek is naar het verschil: Waarom in deze situatie zus en in een andere situatie zo? Wat kan ik daarmee doen? Wat betekent dat voor mijn doordeweekse activiteiten?
- worden door de ouderling min of meer in de ban gedaan, omdat ze ook belangstelling hebben voor andere kerkgenootschappen of geloofsbelevingen. Ze zien hun kerk niet als de enige ware, maar als één van de christelijke kerken die Gods Woord verkondigen.
- worden door hun eigen bijbelkringleden op de vingers getikt omdat ze te veel informatie uit één hoofdstuk halen, terwijl het niet de bedoeling is om zó diep te gaan.
- branden op in de gemeente omdat ze veel energie steken in kerkelijke activiteiten, maar zelf niet gevoed worden en met hun vragen blijven zitten.
- gaan niet meer naar de kerk, omdat ze niet kunnen voldoen aan wat er van hen verwacht wordt: enthousiast 'normaal' met elkaar bezig zijn. Ze begrijpen niet wat 'normaal' is. (Wetende dat 'normaal' het gemiddelde van alle afwijkingen is.)
- worden (ondanks hun actieve inzet) niet voor deelname aan de kerkenraad gevraagd omdat hun anders denken, hun vragen stellen en hun intense manier van geloven worden ervaren als "ongelovig" en gevaarlijk voor de gemeente.

- worden door de kerkenraad gevraagd hun mening voor zich te houden omdat ze de minste moeten zijn en niet moeten overdrijven. Hun probleem staat immers 'in geen verhouding tot de problemen van anderen?'

Verder kan het zijn dat een dominee, ambtsdrager, jeugdleider of pastoraal werker zelf tegen deze problemen aanloopt. Het verwijt is dan snel, waarom hij: altijd zo gedreven is; zo veeleisend is; zo overgevoelig reageert; zich overal zorgen over maakt; het zichzelf altijd zo moeilijk maakt; zich niet gewoon tot één richting *beperkt*; het allemaal zo snel doet. De hoogbegaafde ambtsbekleder reageert vaak door zich direct te verontschuldigen en klein te maken.

Oorzaak problemen

De oorzaken van de problemen die hoogbegaafden in de kerk tegen kunnen komen, is hun andere manier van denken en voelen. Hb-ers

- gaan eerst op zoek naar het overzicht om vandaar uit te kijken naar het detail (topdown; i.t.t. de gemiddelde mens die van down naar top gaat).
- moeten informatie horen en ZIEN.
- Denken associatief, dus zien verschillende kanten van één onderwerp en combineren en integreren erg gemakkelijk wat ze hebben gelezen, gezien (tv/internet), gehoord
- willen weten waarom of waarin iets verschilt
- nemen taal heel letterlijk (terwijl de gemiddelde mens makkelijk iets anders zegt, dan hij bedoelt)
- kunnen niet automatiseren (zoals catechismus vragen en antwoorden uit het hoofd leren) maar weten wel hoe het bedoeld wordt.
- willen het gelezene en gehoorde direct op allerlei terreinen in hun leven toepassen en uitproberen.

Dit heeft gevolgen voor hun manier van kijken naar en denken over God, maar ook voor hun kijken naar en denken over de kerk. En voor hun bidden, Bijbel lezen, luisteren naar preken, groei van het geloof (veel sneller en intensiever), boeken lezen, bijbelstudies doen.

Aandacht voor problemen

Tot nu toe ligt er een taboe op dit onderwerp. Hoogbegaafd-zijn wordt gezien als een luxe probleem, dus mag je niet klagen. "Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg!" Hoogbegaafden zullen hierdoor ook niet snel aandacht vragen, omdat ze zich vooral hebben leren aanpassen aan wat "normaal" is. Men wil niet opvallen, men wil veelal het liefst "gewoon" zijn. Men weet – vanuit het eigen analytisch vermogen – dat dominee en kerkenraad al genoeg andere problemen aan hun hoofd hebben. Desalniettemin breng ik deze groep onder de aandacht, omdat door het aanpassen en het onbegrip een groot percentage hoogbegaafden ongelukkig is.

Oplossing problemen:

De oplossing is in de bijbel te vinden waar God in 1 Korinthe 12 zegt: "Want het lichaam bestaat toch ook niet uit één lid, maar uit vele leden. (...) Nu heeft God echter de leden, elk in het bijzonder, hun plaats in het lichaam aangewezen, zoals Hij heeft gewild. (...) opdat er geen verdeeldheid in het lichaam zou zijn, maar de leden **gelijkelijk voor elkander zouden zorgen.**"

De erkenning dat hoogbegaafden anders denken, andere en meer vragen hebben, etc. is de belangrijkste aanzet tot het oplossen van dit probleem. Sluit ze niet gelijk buiten en negeer ze niet. Maar *zorg gelijkelijk voor elkaar*:

Belangstelling voor de ander en de ander daarin in zijn waarde laten, zal helpen om zo ieder zijn eigen plek in het lichaam te laten. Want de hand kan de voet niet negeren. We hebben elkaar nodig!

Het is bijzonder om hoogbegaafd gelovig te zijn,

als je maar weet wat hoogbegaafd-zijn inhoudt (gebruiksaanwijzing, zie andere folders). Bijzonder, omdat je snelle hersens hebt, je heel makkelijk en snel:

- zaken vanuit de bijbel met elkaar verbindt;
- dingen door hebt;
- de dingen kunt toepassen; en op zoek gaat naar de werking van het bijbelse in de praktijk.
- de (bijbelse) humor ziet;
- originele oplossingen kunt bedenken.